

Гандзюк Віталій. Відображення Українсько-Балтійських відносин у вітчизняних інтернет-виданнях в контексті російсько-української війни (2022-2025 рр.). Українсько-Балтійські відносини: минуле та сьогодення: збірник наукових праць Міжнародного круглого столу 16 травня 2025 р. /ред. кол. О.А. Мельничук, Ю.А. Зінько, В.А. Тучинський (відп. ред.), І.О. Скоромний, О.О. Ліпач, О.П. Мурашова (відп. секр.) та ін. Вінниця: ВДПУ, 2025. С. 59-64.

В. О. Гандзюк

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

ВІДОБРАЖЕННЯ УКРАЇНСЬКО-БАЛТІЙСЬКИХ ВІДНОСИН У ВІТЧИЗНЯНИХ ІНТЕРНЕТ-ВИДАННЯХ У КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ (2022–2025)

Анотація. У статті досліджено особливості відображення українсько-балтійських відносин у вітчизняних інтернет-виданнях у контексті російсько-української війни упродовж 2022–2025 років. Проаналізовано основні тематичні напрями публікацій, висвітлення політичної, військової та гуманітарної підтримки України країнами Балтії, а також роль онлайн-медіа у формуванні суспільного сприйняття міжнародного партнерства. Визначено тенденції медійної репрезентації українсько-балтійської співпраці в умовах війни.

Ключові слова: українсько-балтійські відносини, інтернет-видання, онлайн-медіа, російсько-українська війна, медіадискурс, міжнародна підтримка, країни Балтії, інформаційний простір.

В умовах російсько-української війни (2022–2025) українсько-балтійські відносини набули особливого значення, відзначаючись активною політичною, військовою і гуманітарною співпрацею. Українські інтернет-видання відіграють ключову роль у висвітленні цих аспектів, формуючи громадську думку, інформуючи суспільство про розвиток взаємин між Україною і країнами Балтії.

Балтійські країни з перших днів війни демонстрували непохитну підтримку України на міжнародній арені. Українські медіа широко висвітлювали візити лідерів Литви, Латвії та Естонії до Києва, їхні заяви на підтримку суверенітету й територіальної цілісності України.

Вагомим аспектом українсько-балтійських відносин стала військова допомога. Країни Балтії надавали Україні озброєння, військову техніку та проводили спільні навчання.

Зокрема, у 2024 р. «Суспільне. Новини» цитувало президента Литви Гітанаса Науседу: «Литва завжди підтримувала і підтримуватиме суверенітет, територіальну цілісність України, надаючи пріоритет військовим потребам». На думку литовського лідера, підтримка України з боку союзників досі була недостатньою, а тому необхідно збільшити її обсяг і швидкість. Він підкреслив, що Литва закликає союзників негайно передати Україні ракети дальнього радіусу дії, винищувачі та системи протиповітряної оборони, підтримує зусилля щодо збільшення поставок боєприпасів в Україну, посилення протиповітряної оборони, а також виступає за надання Україні можливості наносити необмежені удари на великі відстані по російських військових об'єктах. Литва буде продовжувати твердо стояти до перемоги. Ми завжди будемо підтримувати свободу [1].

«BBC. Україна» зазначала, що Латвія, Литва та Естонія надали Україні значні обсяги військової техніки та амуніції: «Балтійські країни демонструють приклад справжньої солідарності з Україною у її боротьбі проти агресора. Віддавна існують дружні стосунки між українцями та литовцями. Багато литовців пам'ятають, як українці підтримували прагнення Литви до незалежності на початку 1990-х років. Цей історичний зв'язок і сьогодні глибоко відчутний» [2].

Підтримка України з боку Литви має також прагматичне підґрунтя – усвідомлення загроз для власної безпеки. «Є чітке розуміння: Україна бореться не лише за себе, а й за нас, адже Росія демонструє агресивні наміри і щодо балтійських країн. Успіх України – це і наш успіх. Її боротьба – це наша спільна боротьба. Щоб зупинити російську агресію в інших регіонах, ми маємо всіма можливими засобами підтримувати Україну – до її повної перемоги й поразки Росії», – зазначає директор Центру досліджень Східної Європи у Вільнюсі Лінас Кояла у публікації Радіо Свобода [3].

Економічна співпраця між Україною та балтійськими державами зміцнилася в умовах війни. Спільні проєкти в галузі відновлюваної енергетики, розвиток транспортних коридорів та інтеграція енергетичних систем стали ключовими напрямками співпраці.

«Укрінформ» повідомляв про спільні проєкти в галузі відновлюваної енергетики між Україною та Литвою: «Співпраця у сфері зеленої енергетики зміцнює енергетичну незалежність обох країн» [4]. Зокрема, у 2025 р. Міністерство довкілля Литви оголосило про виділення понад 4,6 млн євро на встановлення сонячних електростанцій із накопичувачами енергії в медичних закладах України. Кошти виділяються із міністерської Програми боротьби зі зміною клімату. Зазначається, що у такий спосіб литовське відомство прагне зробити внесок у скорочення викидів парникових газів, стимулювати розвиток інноваційних відновлюваних технологій і підвищити енергетичну безпеку України.

Балтійські країни активно надавали гуманітарну допомогу Україні, приймали українських біженців, забезпечували їх житлом, роботою та соціальною підтримкою. Видання «*VisitUkraine*» писало про програми підтримки українських переселенців у Латвії, підкреслюючи, що країна відкрила свої двері для українців, надала їм житло, роботу та соціальну підтримку. У 2025 році уряд Латвії передбачив 65 мільйонів євро на підтримку українських біженців: «Міністерство соціального забезпечення (Мінблаг) гарантує муніципалітетам повне відшкодування витрат, пов'язаних із виплатами допомоги громадянам України. Окрім базової допомоги на проживання, харчування та медикаменти для вразливих категорій, заплановано збільшення розміру разової кризової допомоги. Також уряд продовжить термін дії посвідки на проживання (ВНЖ). Це дозволить зменшити навантаження на Управління у справах громадянства та міграції та спростить життя українцям у країні. Діти-біженці віком від 7 років отримають сертифікат соціальних гарантій, дія якого триватиме до досягнення 19-річного віку» [5]. Ці кроки стали частиною ширшої стратегії Латвії з підтримки українців у період війни та адаптації в умовах тимчасового захисту.

Останні роки набула помітного активного характеру культурна взаємодія між Україною та країнами Балтії. Українські інтернет-видання висвітлюють численні спільні проєкти: мистецькі виставки, фестивалі, обміни між театральними та музичними колективами, а також переклади української літератури балтійськими мовами.

Зокрема, українські письменники регулярно беруть участь у книжкових форумах у Вільнюсі та Ризі, а у Таллінні діє проєкт підтримки української культури. Відзначено співпрацю музеїв, ініціативи зі збереження історичної пам'яті про спільне радянське минуле, а також активну участь балтійських країн у відновленні українських культурних інституцій, пошкоджених під час війни [6]. Спільні культурні ініціативи стали також платформою для публічної дипломатії, де культура є інструментом солідарності та підтримки України в умовах російської агресії. У січні 2024 року відбулася відеоконференція за участю заступника Міністра культури України та міністрів культури країн Балтії та Фінляндії. Обговорювалися шляхи євроінтеграції України та співпраця у сфері культури, зокрема підтримка українського культурного сектору та участь у спільних культурних проєктах.

У 2024 році суспільні мовники України та країн Балтії підписали меморандум про співпрацю у кризових ситуаціях. Цей документ передбачає взаємну підтримку, обмін технічними ресурсами та забезпечення безперервного інформування громадськості під час надзвичайних ситуацій. Україна та Литва посилюють співпрацю у сфері стратегічних комунікацій, спрямовану на боротьбу з російською пропагандою та дезінформацією. Це включає спільні програми дій та обмін досвідом у сфері інформаційної безпеки [2].

Отже, аналіз матеріалів українських інтернет-видань свідчить про всебічне висвітлення українсько-балтійських відносин в умовах російсько-української війни. Це підкреслює важливість політичної, військової, економічної та культурної співпраці між Україною та країнами Балтії, що сприяє зміцненню міжнародної підтримки та солідарності у боротьбі за суверенітет і територіальну цілісність України.

Література

1. Собенко Надія. Литва виділятиме не менше ніж 0,25% ВВП на оборонну підтримку України – Науседа. *Суспільне. Новини*. 2024. 26 червня. URL: <https://surl.li/uvzdlh>

2. Ерман Георгій. Балтійська солідарність. Як Литва, Латвія та Естонія допомагають Україні і кому це не подобається. *BBC News Україна*. 17 вересня 2022. URL: <https://surl.lt/ewolfk>

3. Стендіш Рейд. Балтійські країни відчують потрясіння, відколи США припинили військову допомогу Україні. *Радіо Свобода*. 06 березня 2025. URL: <https://surl.lu/krstpd>

4. Литва виділяє €4,6 мільйона на сонячні електростанції для медзакладів України. *Укрінформ*. 04.04.2025. URL: <https://surl.li/elvdwd>

5. Влада Латвії затвердила поправки до закону про підтримку українців: що зміниться? *VISITUKRAINE*. 24 листопада 2024. URL: <https://surl.li/dqtmcd>

6. Як українці у Талліні створили «Спільну бібліотеку» та підтримують закарпатський журнал «Чарівний ліхтарик». *VAROSH*. 16 Червня 2022. URL: <https://surl.lu/zpmrzx>

7. Суспільні мовники країн Балтії та України співпрацюватимуть у разі виникнення надзвичайних ситуацій. *Суспільне*. 4 Липня, 16:04, 2024. URL: <https://surl.li/vukqvv>